

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

katedra mezinárodních vztahů IPS UK FSV

Posudek na magisterskou diplomovou práci zpracovanou na katedře mezinárodních vztahů IPS by měl obsahovat Vaše vyjádření k následujícím bodům. Při zpracování posudku můžete použít následující část tohoto souboru, kde vyplníte své hodnocení do jednotlivých polí.

Jméno diplomanta/ky

Bc. Jan Vajda

Název práce

U.S. Policies to Combat Mexican Drug Trafficking Organizations

Konzultant/ka práce

PhDr. Vít Střítecký, M.Phil., Ph.D.

Oponent/ka práce

Mgr. Zdeněk Ludvík

semestr/rok

2015/16

počet stran

91

počet znaků

1. koncepce práce

- i. volba tématu, formulace výzkumné otázky a jejich zdůvodnění; přiměřenost, původnost;
- ii. teoreticko-metodologické ukotvení – výběr a zdůvodnění; metoda zpracování;
- iii. volba zdrojů, kritický rozbor literatury, příp. dalších použitých zdrojů;
- iv. struktura textu (úplnost, správnost a přiměřenost členění, logická provázanost);

i. Téma diplomové práce nevykazuje originalitu. Problematika mexického drogového organizovaného zločinu na bezpečnost Spojených států amerických je bohatě rozpracována jak v zahraniční, tak i v domácí odborné literatuře (včetně kvalifikačních prací), což však samo o sobě nemusí být nikterak na závadu.

Za výzkumnou otázku možno považovat formulaci hlavního cíle práce (*an analysis of U.S. policies to combat drug trafficking organizations which are responsible for smuggling of drugs from Mexico to USA*, s. 12), event. cíl kapitol tři a čtyři (*to determine how USA act on the basis of their own anti-organized crime policies in relation to Mexican DTOs*, s. 28). Formulaci výzkumné otázky, a vlastně výběru tématu výzkumu jako takového, student zdůvodňuje třemi argumenty – geopolitickým nestandardem v podobě dlouhé americko-mexické hranice, nadčasovostí tématu a dlouhodobou neschopností americké i mexické vlády problém drogového přeshraničního organizovaného zločinu úspěšně zvládnout (s. 11). Domnívám se, že volba tématu mnohokrát již zpracovávaného si zasluhuje validnější argumentaci, proč se k němu výzkumník obrací a co přesně nového chce přinést.

Pojednávaná problematika je pro diplomovou práci v oboru mezinárodních vztahů přiměřená a původní.

ii. Nejslabší a do značné míry neexistující část práce.

Student nejprve důkladně charakterizuje a definuje organizovaný zločin a jeho vlastnosti (1.1.1) z relevantních jak primárních, tak i sekundárních zdrojů. Následně se zabývá transnacionalitou (1.1.2), kdy sice zmiňuje Keohana s Nyem jako

poslulátory tohoto termínu, avšak definici ani neuvádí ani ji dále v práci nevyužívá. Což je škoda, neboť když zjišťuje, zda mexický drogový organizovaný zločin spadá do kategorie transnacionálního aktéra (1.2.2), zcela tuto definici obchází, ač by mu okamžitě přinesla jeho klasifikaci, a namísto toho volí nejasné argumenty (*requirement of hierarchy, extremely wide scope of activity, Mexican-based TCOs* [dle National Drug Threat Assessment 2011], s. 23-24). Schází rovněž přehledné teoretické přiblížení vztahu mexického drogového organizovaného zločinu k zásadním parametrům mezinárodních vztahů – státu, monopolu na organizované násilí, teritorialitě, statu quo mezinárodního či regionálního řádu. O tomto vztahu se čtenář nic nedozví, jakkoliv se jedná o zásadní konfigurace, které organizovaný zločin odlišují od jiných násilných nestátních aktérů. Text mlčí i k teoretizaci akademických přístupů vůči hrozbám představovaných nestátním násilím, v tomto případě konkrétně vůči ogranizovanému zločinu. V teoretické části textu tak chybí zasazení tématu do širšího rámce disciplíny.

Metodologické ukotvení naprosto chybí. O ontologicko-epistemologických východiscích výzkumu se může čtenář jen dohadovat z četby textu. Práce je zřejmě nejbližší narativní či jedinečné případové studii, jelikož není demonstrována žádná teoretizace, kterou by případ měl potvrdit/vyvrátit, ani není přítomna žádná aspirace případovou studii k nějaké teoretizaci přispět a forma textu tak má deskriptivně-idiografickou povahu. To je zcela jistě legitimní pojetí, avšak student musí o to více vysvětlit své pohnutky, proč se k tomuto způsobu zpracování přiklání a co jím získá (viz bod i.). Student představení svých východisek ale zcela pomíjí a kapitola 1.3, která se prakticky jen na jedné necelé straně věnuje způsobu analýzy (jde o ss. 27-28, téměř až v polovině textu!), je z pohledu představení metodologického přístupu k výzkumu nedostatečná. Absence srozumitelného a jasně představeného research designu je patrným a nezanedbatelným deficitem textu.

- iii. Student volí a čerpá z dostatečného a kvalitního množství primárních i sekundárních zdrojů. Student s většinou zdrojů systematicky pracuje, provádí jejich kritický rozbor a následně příslušné poznatky vhodně aplikuje.
- iv. Logická provázanost a struktura textu je celkově přiměřená, nalezneme ovšem několik případů nekoherentnosti v plynulém členění textu. Kapitola 2 představuje na celkem 15 stranách historický kontext a vývoj amerických protidrogových politik a vzájemných americko-mexických mezistátních vztahů. Zasazení do kontextu je namístě a nepochybně je ku prospěchu věci, nicméně problematický je rozsah kapitoly vzhledem k rozsahu celé práce. Aniž by byly poznatky z této kapitoly přímo nezbytné k analýze obou zkoumaných dokumentů, kapitola představuje více jak 20% celkového rozsahu práce (část „teoretická“ [kapitola 1] nepředstavuje ani 20%, přičemž hlavní „analytická“ část netvoří ani 50% [kapitola 3-5]). V souběhu s absencí kvalitní teoreticko-metodologické části tak kapitola 2 působí na čtenáře dojmem pouhého relativně snadného zaplnění prostoru příslušným množstvím stran k dosažení požadované délky textu. Dalším nedostatkem je to, že se čtenář dozvídá kritéria, podle kterých bude výzkum hodnotit naplňování z obou dokumentů vycházejících politik, až na s. 27, resp. 47. Tato „operacionalizace“ měla být součástí metodologické kapitoly v úvodních částech textu. Určitou nelogickou návaznost nalezneme i na samém konci první kapitoly. Po stručném představení obou zkoumaných dokumentů je čtenář navnaděn k očekávání, že v následující kapitole budou oba dokumenty dále a podrobně rozvedeny. Namísto toho (aniž bezprostředně avizována) se objevuje ona dlouhá druhá kapitola a dokumentům jsou věnovány až kapitoly následující. Tato skutečnost působí rušivě.

2. zpracování tématu (výběr zdrojů pro jednotlivé aspekty zvolené problematiky, interpretace přebíraných poznatků, argumentace, formulace vlastních poznatků, včetně vyvození závěrů, přesnost vyjadřování; příp. práce s daty – úplnost, přesnost,

správnost postupů; konformita s projektem);

Ačkoli téma mnohokrát zpracovávané, student přesto přichází s pokusem přinést nové poznatky. Bohužel komplexní analýza politiky Spojených států amerických vůči fenoménu mexického drogového organizovaného zločinu si vyžaduje mnohem širší záběr analýzy než pouhé zaměření se na dva, byť klíčové, dokumenty právních opatření USA. Současně je jasné, že takováto komplexní analýza překračuje možnosti i rámec diplomové práce, a proto se student snažil zvolit dostupné a uchopitelné materiály pro analýzu. To je vcelku třeba kvitovat pozitivně. Student pracuje se zdroji (jak již výše uvedeno) na dostatečně vysoké úrovni, s využitím načerpaných poznatků náležitě a přesvědčivě pracuje a buduje svoji argumentační pozici.

Je nicméně možné polemizovat při vyvozování závěrů v otázce fragmentace (koncept představen v kapitole 1.2.3). V důsledku tohoto procesu se totiž konstituováním nových gangů a individuálních překupníků může měnit povaha mexického drogového organizovaného zločinu. Mexický drogový organizovaný zločin může částečně přicházet o svou transnacionalitu (v Keohenově a Nyeově pojetí, avšak částečně i v konceptualizaci využívané studentem), jelikož tito aktéři mohou být článkem řetězu, který operuje pouze na území Mexika. Jak sám student v textu uvádí, noví aktéři operují na ulici (*lower level networks operating mostly on street level*, s. 26). Tato fragmentace tak může představovat proces částečné „detransnacionalizace“ mexického drogového organizovaného zločinu, což by do jisté míry mohlo zpochybnit postup, při němž hodnocení výsledků politik v rámci dokumentu *Strategy To Combat Transnational Organized Crime* představuje jádrovou část výzkumu. Nikoli nepodstatný nedostatek nalezneme také v oblasti přesnosti a korektnosti postupu. Na s. 27 student sděluje, že v rámci *Iniciativy Mérida* budou zkoumány čtyři její aspekty, avšak k jejich představení dochází až na s. 47. V případě *Strategy To Combat Transnational Organized Crime* student uvádí pět hrozeb, které budou ve světle případu zkoumány (*penetration of state institutions, crime-terror-insurgency nexus, human smuggling, trafficking in persons, weapons trafficking*, s. 27). Avšak ve výčtu na s. 60 hovoří jen o čtyřech (chybí *human smuggling*), aby se pak v kapitole 4.3 tato kategorie opět vynořila ... Jedná se o relativní drobnosti, ale pokud se týkají klíčových parametrů analýzy, není je správné je ignorovat, jelikož čtenáři znejasňují nosné body výzkumu. Tato uvedená opomenutí, ale i záměna tzv. severního trojúhelníku za zlatý (s. 75) a rovněž tak nepřesnosti s bibliografickými poznámkami pod čarou (viz kolonka „standards vědeckého textu“ v tomto Posudku) odhalují nejspíše fakt, že práce byla dokončována na poslední chvíli ve chvatu, což je práci samé i studentovi ku škodě.

Na druhou stranu je třeba vyzvednout kvalitní zpracování kapitol 3-5. Toto jádro textu představuje nejhodnotnější část práce. Student se v těchto kapitolách pečlivě věnuje detailnímu vyhodnocování dopadu komplexu amerických politik z obou zkoumaných dokumentů na prostředí drogového organizovaného zločinu v Mexiku a na jeho základě v závěru práce shrnuje účinnost těchto politik, čím přináší určité nové poznatky. Škoda jen, že tuto skutečnost náležitě neavizoval a nevyzvedl, neboť tak nechal ležet ladem odpověď na legitimní otázku, proč se svým výzkumem k již tolikrát pojednávanému tématu vrací.

I když student v závěru práce demonstroval značnou bezzubost politik směrem k Mexiku (ať už jde o mexický stát, či o drogový organizovaný zločin samotný), nabízí se nicméně otázka, jak se ve sledovaném období (a pro srovnání raději i před ním) vyvíjel objem pašovaných drog z Mexika do USA a zda se navzdory uváděnému nezdaru politik přesto alespoň částečný úspěch nedostavil. Bez tohoto empirického závěru zůstává výzkum zkoumaných amerických politik, s mírnou nadsázkou, v půli cesty.

3. standardy vědeckého textu (bibliografie, odkazy, citace);

Student naplňuje požadavky na standard vědeckého textu. Bibliografie je v přehledu zdrojů uvedena korektně, citace také nezaznamenávají žádný zásadní problém. Lze vytknout pouze drobnosti. V poznámkách pod čarou se často zbytečně objevují plné citační záznamy, ačkoli jsou uvedeny v bibliografii na konci práce; jednou jsou opakuje se citační záznamy v poznámkách pod čarou uvedeny jako „Ibid“, jindy jsou uvedeny znovu opakovaně celé; v textu jsou citace uvozeny někdy malými, jindy velkými písmeny.

4. stylistická a jazyková úroveň textu;

Jako nerodilý mluvčí nejsem kompetentní hodnotit, text však nevybočuje z obvyklé úrovně diplomových prací, které jsou psány v angličtině nerodilými mluvčími.

5. formální úplnost výtisku (čestné prohlášení, obsah, resumé, projekt);

Diplomová práce naplňuje požadavek na formální úplnost.

6. dílčí připomínky (pokud nejsou uvedeny jako součást hodnocení výše uvedených aspektů práce); příp. náměty či otázky k obhajobě;

Otázky k obhajobě:

- vysvětlete, proč pro konceptualizaci transnacionality není v práci explicitně využit Keohanův a Nyeův přístup (event. jiný pregnančně formulovaný) a namísto něho jsou využívány nepřesvědčivé parametry transnacionality?
- uveďte, zda se se zahájením a v průběhu provádění obou zkoumaných amerických aktivit (z)měnil objem nelegálního přísunu drog z Mexika do USA?
- vysvětlete, jaké další politiky Spojených států amerických vůči Mexiku mají vliv na situaci v mexickém drogovém organizovaném zločinu a tím pádem i na objem do USA pašovaných drog?

7. celkové hodnocení (práce ne/odpovídá požadavkům kladeným na DP; ne/doporučení práce k obhajobě; nejsilnější, příp. nejslabší stránky práce; příp. doporučení na zvláštní ocenění [pochvala děkana za vynikající DP]);

Práce odpovídá požadavkům kladeným na diplomovou práci. Práci doporučuji k obhajobě.

8. navrhovaná klasifikace.

Velmi dobře.

datum

podpis

15.1. 2016